NÁVRHY GENERÁLNEJ ADVOKÁTKY ELEANOR SHARPSTON

prednesené 4. mája 2006 [1]

1. Článok 4 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti [2] (ďalej len „smernica o autorskom práve" alebo „smernica") vyžaduje, aby členské štáty poskytli autorom výlučné právo udeliť súhlas alebo zakázať akúkoľvek formu verejného šírenia.

2. Článok 4 ods. 2 stanovuje, že uvedené právo sa v rámci Spoločenstva nevyčerpá s výnimkou prípadov, keď prvý predaj v rámci Spoločenstva uskutoční držiteľ práv alebo sa uskutoční s jeho súhlasom.

3. V prípade, že sa toto právo vyčerpá, nemôže sa ho jeho držiteľ naďalej dovolávať, aby tým zabránil ďalšiemu šíreniu.

4. Podstatou prejudiciálnej otázky položenej Østre Landsret, Dánsko, je, či článok 4 ods. 2 bráni tomu, aby si členský štát ponechal vo svojej legislatíve pravidlo medzinárodného vyčerpania práva (a to pravidlo, že právo sa vyčerpá bez ohľadu na to, kde sa prvý predaj uskutočnil) a ak áno, či je uvedený článok platný.

Smernica o autorskom práve

5. Smernica o autorskom práve bola prijatá na základe článku 47 ods. 2 ES a článkov 55 ES a 95 ES.

6. Článok 47 ods. 2 splnomocňuje Radu na vydávanie smerníc na koordináciu vnútroštátnych ustanovení týkajúcich sa začatia a vykonávania činností samostatne zárobkovo činných osôb. Článok 55 aplikuje články 45 až 48 v oblasti služieb. Článok 95 splnomocňuje Radu na prijatie opatrení na

1 — Jazyk prednesu: angličtina.

2 — Ú. v. ES L 167, s. 10; Mim. vyd. 17/001, s. 230.

aproximáciu vnútroštátnych ustanovení, ktoré smerujú k vytváraniu a fungovaniu vnútorného trhu.

7. Úvodné ustanovenie smernice obsahuje nasledujúce odôvodnenia:

„1. Zmluva obsahuje vytvorenie vnútorného trhu a ustanovenie systému, ktorý zabezpečí, aby na vnútornom trhu nedochádzalo k deformácii konkurencie. Harmonizácia právnych predpisov členských štátov o autorských právach a s nimi súvisiacich právach prispieva k dosiahnutiu týchto cieľov.

...

3. Navrhnutá harmonizácia pomôže uplatňovať štyri slobody vnútorného trhu a zhoduje sa so základnými princípmi zákonnosti, a najmä s vlastníctvom, vrátane duševného vlastníctva a so slobodou vyjadrovania a s verejným záujmom.

4. Harmonizovaný právny rámec týkajúci sa autorských práv a s nimi súvisiacich práv bude prostredníctvom vyššej právnej istoty a zabezpečením vysokej úrovne ochrany duševného vlastníctva podporovať významné investície do tvorivosti a inovácie...

...

7. Právny rámec spoločenstva na ochranu autorských práv a s nimi súvisiacich práv sa preto musí... upraviť a doplniť, pokiaľ to je potrebné pre plynulé fungovanie vnútorného trhu. Z tohto dôvodu tie vnútroštátne ustanovenia týkajúce sa autorských práv a s nimi súvisiacich práv, ktoré sa navzájom v jednotlivých členských štátoch výrazne líšia, alebo ktoré vyvolávajú právnu neistotu brániacu plynulému fungovaniu vnútorného trhu... sa musia upraviť...

9. Akákoľvek harmonizácia autorských práv a s nimi súvisiacich práv musí byť založená na vysokej úrovni ochrany, pretože tieto práva sú podstatou pre duševnú tvorbu. Ich ochrana pomáha zaistiť udržiavanie a rozvoj tvorivosti v záujme autorov, interpretov, produ-

centov, spotrebiteľov, kultúry, priemyslu a verejnosti ako celku. Duševné vlastníctvo sa preto považuje za integrálnu súčasť vlastníctva.

10. Ak majú autori alebo výkonní umelci pokračovať vo svojej tvorivej a umeleckej práci, musia za používanie svojej práce dostávať primeranú odmenu, rovnako ako producenti, aby boli schopní financovať túto prácu. Investície potrebné na výrobu produktov, ako sú zvukové záznamy, filmy alebo multimediálne produkty a služby, ako sú služby „na požiadanie", sú značné. Primeraná právna ochrana práv duševného vlastníctva je nevyhnutná na zaručenie dostupnosti takejto odmeny a na zaistenie uspokojivej návratnosti týchto investícií.

...

11. Jedným z hlavných spôsobov zabezpečenia potrebných zdrojov pre európsku kultúrnu tvorivosť a produkciu a zabezpečenia nezávislosti a dôstojnosti umeleckých tvorcov a interpretov je prísny a účinný systém ochrany autorských práv a súvisiacich práv.

12. Z hľadiska kultúry má tiež veľký význam primeraná ochrana chránených diel a predmetov ochrany chránených súvisiacimi právami. V článku 151 zmluvy sa požaduje, aby spoločenstvo pri tejto činnosti zohľadnilo kultúrne aspekty.

...

14. Táto smernica sa snaží podporiť vzdelávanie a kultúru prostredníctvom ochrany diel a iných predmetov ochrany, pričom zároveň pripúšťa výnimky alebo obmedzenia vo verejnom záujme s cieľom vzdelávania a vyučovania v školstve.

...

28. Podľa tejto smernice do ochrany autorských práv patrí aj výlučné právo kontrolovať šírenie diela obsiahnutého v hmotnom článku. Prvým predajom originálu diela alebo jeho rozmnožení v spoločenstve zo strany nositeľa práv, alebo s jeho súhlasom zaniká právo kontrolovať ďalší predaj tohto predmetu v spoločenstve. Toto právo by nemalo zaniknúť vo vzťahu k originálu alebo k jeho rozmnoženinám, ktoré predal držiteľ práv, alebo ktoré boli predané s jeho súhlasom mimo spoločenstva..."

8. Článok 1 ods. 1 stanovuje, že smernica „sa týka právnej ochrany autorských práv a s nimi súvisiacich práv v rámci vnútorného trhu s osobitným dôrazom na informačnú spoločnosť". [3]

Vnútroštátna právna úprava

9. Článok 4 má názov „Právo šírenia". Stanovuje:

10. Predtým, ako Dánsko prebralo smernicu o autorskom práve do vnútroštátneho práva, Ophavsret (zákon o autorskom práve) upravoval medzinárodné vyčerpanie práva len uvedením, že „ak sa so súhlasom autora predá alebo iným spôsobom na tretiu osobu prevedie rozmnoženina diela, môže sa šíriť". [4]

„1. Členské štáty poskytnú autorom vo vzťahu k originálu ich diela alebo k jeho rozmnoženinám výlučné právo udeliť súhlas alebo zakázať akúkoľvek formu verejného šírenia predajom alebo iným spôsobom.

11. V roku 2002 bol Ophavsret na účely prebratia smernice o autorskom práve zmenený. [5] Za slovami „na tretiu osobu" boli vložené slová „v rámci Európskeho hospodárskeho priestoru".

2. Distribučné právo sa nevyčerpá v rámci spoločenstva vo vzťahu k originálu alebo ku kópiám diela s výnimkou prípadov, keď prvý predaj alebo prenos vlastníctva k danému objektu v rámci spoločenstva uskutoční držiteľ práv alebo sa uskutoční s jeho súhlasom."

12. Je nesporné, že v dôsledku tejto zmeny bola zásada medzinárodného vyčerpania práva nahradená zásadou vyčerpania práva v rámci Európskeho hospodárskeho priestoru (ďalej len „EHP"). Pre opísanie vyčerpania práva v rámci EHP alebo EÚ budem

3 — Autorské právo v rámci práva Spoločenstva („droit d'auteur") zahrňuje výlučné práva udelené autorom, skladateľom, umelcom a pod., zatiaľ čo práva súvisiace („droits voisins") zahrňujú obdobné práva udelené výkonným umelcom (hudobníkom, hercom a pod.) a podnikateľom (vydavateľom, filmovým producentom a pod.).

4 — Oddiel 19.

5 — Zákon č. 1051 zo 17. decembra 2002.

používať pojem „regionálne vyčerpanie práva“. [6]

14. V roku 2003 žalobkyňa podala na Landsret proti ministerstvu kultúry žalobu, v ktorej tvrdila, že novela Ophavsretslov sa nevzťahuje na jej dovoz a predaj DVD nosičov legálne uvedených na trh v krajinách mimo EHP.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

15. Landsret konanie prerušil a položil Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

13. Do roku 2002 žalobkyňa, spoločnosť s ručením obmedzeným, predávala v troch obchodoch v Dánsku kinematografické diela. Predávané diela boli väčšinou dovážané žalobkyňou priamo z iných členských štátov EÚ alebo z tretích štátov. Žalobkyňa sa sústredila na širokú ponuku filmov pre nadšencov filmov, napríklad špeciálne vydania, vrátane pôvodných amerických znení, vydania zaznamenané prostredníctvom osobitnej technológie a diela, ktoré neboli vydané v Európe.

„1. Je článok 4 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti neplatný?

2. Bráni článok 4 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti tomu, aby si členský štát ponechal vo svojej legislatíve medzinárodné vyčerpanie práva?“

6 — Ako bude uvedené nižšie (body 38 a 39), zásada vyčerpania rozvinutá Súdnym dvorom bola, nie napodiv, obmedzená na vyčerpanie predajom v Spoločenstve. Dohoda o Európskom hospodárskom priestore z 2. mája 1992 (Ú. v. ES L 1, 1994, s. 3; Mim. vyd. 11/052, s. 3) rozšírila platnosť tohto pravidla na tovary predané so súhlasom držiteľa práva kdekoľvek v EHP (pozri články 6, 11 a 13 v spojení s článkom 2 protokolu č. 28 o duševnom vlastníctve). Väčšina smerníc uvedených v poznámkach pod čiarou 7 až 12 bola navyše rozšírená na všetky štáty EHP (členské štáty a Island, Lichtenštajnsko a Nórsko) a ich ustanovenia týkajúce sa vyčerpania práva boli novelizované tak, aby upravovali vyčerpanie na celom území EHP. Na účely rozboru prejednávanej veci platia tieto zásady rovnako pre vyčerpanie v rámci celej EÚ a v rámci celého EHP. Vzhľadom na to, že toto rozlíšenie tu nemá význam, budem v ostatnej časti týchto návrhov používať pojmy „vyčerpanie práva v Spoločenstve“ a „regionálne vyčerpanie práva“ bez zámeny.

16. Žalobkyňa, poľská vláda, Rada, Parlament a Komisia predložili písomné pripomienky, pričom všetci, s výnimkou poľskej vlády, sa na pojednávaní zúčastnili.

17. Aj keď prvá otázka nie je výslovne formulovaná tak, že vzniká len v prípade kladnej odpovede na druhú otázku, zodpovedá to zmyslu návrhu na začatie prejudiciálneho konania. Vnútroštátny súd sa v podstate pýta, či v prípade, že článok 4 ods. 2 bráni tomu, aby si členský štát ponechal vo svojej legislatíve medzinárodné vyčerpanie práva, je tento článok z tohto dôvodu neplatný. Ako poznamenáva Komisia, je logické odpovedať najskôr na druhú otázku (či článok 4 ods. 2 bráni tomu, aby si členský štát ponechal vo svojej legislatíve medzinárodné vyčerpanie práva?) a až potom na otázku prvú (je článok 4 ods. 2 platný?).

Právna úprava Spoločenstva o vyčerpaní obdobných práv

18. V kontexte iných práv duševného vlastníctva, než je autorské právo a práva s ním súvisiace, upravuje množstvo legislatívnych nástrojov vyčerpanie osobitných práv, s ktorými súvisia.

19. Článok 9 ods. 2 smernice o nájomnom práve a výpožičnom práve [7] je formulovaný podobne ako článok 4 ods. 2 smernice o autorskom práve. Stanovuje, že výhradné právo na rozširovanie, ktoré článok 9 ods. 1 priznáva umelcom, výrobcom fonogramov, výrobcom filmov a vysielacím organizáciám sa „vyčerpá len v prípade, keď sa uskutoční prvý predaj takéhoto predmetu ochrany [prípadne záznamov ich výkonov, ich fonogramov, originálov a ich rozmnožení a záznamov ich vysielaní, vrátane ich rozmnožení] v spoločenstve nositeľom práva alebo s jeho povolením".

20. Iné ustanovenia sú vyjadrené pozitívnejšie a možno aj jednoduchšie. Článok 4 písm. c) smernice o právnej ochrane počítačových programov [8] stanovuje, že „prvý predaj rozmnoženiny počítačového programu v spoločenstve uskutočnený nositeľom práva alebo s jeho súhlasom vyčerpáva právo na verejné rozširovanie takejto rozmnoženiny". Podobne článok 5 písm. c) smernice o právnej ochrane databáz [9] stanovuje, že „prvý predaj duplikátov databázy v rámci spoločenstva, a to majiteľom práv alebo s jeho súhlasom vyčerpá právo kontroly ďalšieho predaja tohto duplikátu v rámci spoločenstva".

7 — Smernica Rady 92/100/EHS z 19. novembra 1992 o nájomnom práve a výpožičnom práve a o určitých právach súvisiacich s autorskými právami v oblasti duševného vlastníctva (Ú. v. ES L 346, s. 61; Mim. vyd. 17/001, s. 120).

8 — Smernica Rady 91/250/EHS zo 14. mája 1991 o právnej ochrane počítačových programov (Ú. v. ES L 122, s. 42; Mim. vyd. 17/001, s. 114).

9 — Smernica Európskeho parlamentu a Rady 96/9/ES z 11. marca 1996 o právnej ochrane databáz (Ú. v. ES L 77, s. 20; Mim. vyd. 13/015, s. 459).

21. Ďalšou obmenou tohto ustanovenia je článok 7 ods. 1 smernice o ochranných známkach [10], ktorý stanovuje, že „ochranná známka neoprávňuje majiteľa, aby zakázal jej používanie na tovary, ktoré boli pod touto ochrannou známkou uvedené majiteľom alebo s jeho súhlasom na trh v spoločenstve".

22. Obdobné ustanovenia, aj keď s iným znením, platia v oblasti práv k dizajnom [11] a právnej ochrany topografií polovodičových výrobkov. [12]

Druhá otázka

23. Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd pýta, či článok 4 ods. 2 smernice o autorskom práve bráni tomu, aby si členský štát ponechal vo svojej legislatíve medzinárodné vyčerpanie práva.

24. Žalobkyňa a poľská vláda zastávajú názor, že odpoveď na túto otázku by mala byť záporná. Komisia má iný názor. Rada a ani Parlament sa k druhej otázke nevyjadrili.

25. Podľa môjho názoru by odpoveď na túto otázku mala byť kladná, teda, že článok 4 ods. 2 smernice o autorskom práve bráni tomu, aby si členský štát ponechal vo svojej legislatíve medzinárodné vyčerpanie práva.

26. Po prvé, znenie daného ustanovenia je dosť jasné. Článok 4 ods. 2 jednoznačne stanovuje, že distribučné právo „sa nevyčerpá v rámci spoločenstva s *výnimkou* prípadov, keď prvý predaj... v rámci spoločenstva... uskutoční držiteľ práv alebo sa uskutoční s jeho súhlasom". Článok 4 ods. 2 je výnimkou z pravidla stanoveného v článku 4 ods. 1, ktoré vyžaduje, aby členské štáty poskytli autorom výlučné právo šírenia. Je preto potrebné ho vykladať striktne. Odôvodnenie č. 28 [13] je takisto formulované jasne v rovnakom zmysle.

27. Dôvodová správa navyše jasne uvádza, že uvedené ustanovenie (ktoré v podstate

10 — Prvá smernica Rady 89/104/EHS z 21. decembra 1988 o aproximácii právnych predpisov členských štátov v oblasti ochranných známok (Ú. v. ES L 40, 1989, s. 1; Mim. vyd. 17/001, s. 92).

11 — Článok 15 smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/71/ES z 13. októbra 1998 o právnej ochrane dizajnov (Ú. v. ES L 289, 1998, s. 28; Mim. vyd. 13/021, s. 120).

12 — Článok 5 ods. 5 smernice Rady 87/54/EHS zo 16. decembra 1986 o právnej ochrane topografií polovodičových výrobkov (Ú. v. ES L 24, 1987, s. 36; Mim. vyd. 13/008, s. 120).

13 — Uvedený v bode 7 vyššie.

zostalo rovnaké [14] ako v prvom návrhu smernice [15]) „vylučuje možnosť, aby členské štáty uplatňovali medzinárodné vyčerpanie práva". Znenie bolo teda zvolené zámerne.

28. Po ďalšie, Súdny dvor už rozhodoval o podobnej otázke v súvislosti so smernicou o ochranných známkach. [16] Vo veci Silhouette [17] bola Súdnemu dvoru položená otázka, či vnútroštátne predpisy upravujúce vyčerpanie práv k ochrannej známke, pokiaľ ide o výrobky uvedené na trh mimo EHP pod takouto známkou jej majiteľom alebo s jeho súhlasom, sú v rozpore s článkom 7 ods. 1 smernice o ochranných známkach. [18]

29. Súdny dvor uviedol, že so zreteľom na znenie článku 7 vyčerpanie práva nastane len vtedy, ak boli výrobky uvedené na trh v EHP. [19] Uviedol však, že článok 7, podobne ako judikatúra Súdneho dvora týkajúca sa článkov 28 ES a 30 ES [20], vyžaduje len to, aby členské štáty upravili vyčerpanie práva v rámci Spoločenstva. Podľa uvedeného tvrdenia tak článok 7 nerieši vyčerpávajúcim spôsobom otázku vyčerpania práv vyplývajúcich z ochrannej známky, ale len ponecháva členským štátom možnosť prijať pravidlá vyčerpania, ktoré idú nad rámec tých, ktoré sú výslovne stanovené v uvedenom ustanovení. [21] Takéto pravidlá teda môžu zahrňovať medzinárodné vyčerpanie práva.

30. Súdny dvor uvedený argument odmietol. Rozhodol, že vnútroštátne právne predpisy upravujúce vyčerpanie práv k ochranným známkam vo vzťahu k výrobkom uvedeným na trh mimo EHP sú v rozpore s článkom 7 ods. 1 smernice v znení Dohody o EHP.

31. Vzhľadom na to, že znenie článku 4 ods. 2 smernice o autorskom práve je prinajmenšom ešte jasnejšie ako znenie článku 7 ods. 1 smernice o ochranných známkach, nevidím žiadny dôvod, prečo by nemal byť článok 4 ods. 2 vykladaný zhodne s rozsudkom Súdneho dvora vo veci Silhouette.

32. Nakoniec, takýto výklad je v súlade s cieľmi jednotného trhu uvedenými v smernici o autorskom práve. Touto otáz-

14 — Jedinou zmenou je nahradenie slova „jeho" slovami „takého predmetu".

15 — Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti, KOM(97) 628, konečné znenie (Ú. v. ES C 108, 1998, s. 6).

16 — Už citovaná v poznámke pod čiarou 10.

17 — Rozsudok zo 16. júla 1998, Silhouette, C-355/96, Zb. s. I-4799.

18 — Pozri poznámku pod čiarou 6 týkajúcu sa rozšírenia rozsahu pôsobnosti článku 7 ods. 1 na celé územie EHP.

19 — Bod 18.

20 — Pozri body 38 až 40 nižšie.

21 — Pozri bod 21.

kou sa budem ďalej zaoberať v rámci skúmania prvej prejudiciálnej otázky, ku ktorému teraz pristúpim.

štát ponechal vo svojej legislatíve medzinárodné vyčerpanie práva, je tento článok z tohto dôvodu neplatný. Takto budem k tejto otázke pristupovať.

Prvá otázka

37. Najskôr je vhodné povedať niekoľko slov o zásade týkajúcej sa vyčerpania práv k duševnému vlastníctvu v Spoločenstve.

33. Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd pýta, či článok 4 ods. 2 smernice o autorskom práve je neplatný.

38. Vo veci Deutsche Grammophon [23] stanovil Súdny dvor pravidlo vyčerpania práva v Spoločenstve v súvislosti s právom súvisiacim s autorským právom [24], kde uviedol:

34. Žalobkyňa a poľská vláda zastávajú názor, že odpoveď na túto otázku by mala byť kladná. Rada, Parlament a Komisia majú opačný názor.

35. Súhlasím s uvedenými orgánmi, že článok 4 ods. 2 nie je neplatný.

„Ak právo súvisiace s autorským právom má za cieľ zabrániť tomu, aby boli v členskom štáte uvedené na trh výrobky šírené držiteľom práva alebo s jeho súhlasom na území iného členského štátu len z dôvodu, že sa takéto šírenie neuskutočnilo na vnútroštátnom území, takýto zákaz, ktorý by legalizoval izoláciu vnútroštátnych trhov, by bol v rozpore so základným cieľom Zmluvy, ktorým je spojiť vnútroštátne trhy do jednotného trhu.

36. Ako je uvedené vyššie [22], z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že vnútroštátny súd chce vedieť, či v prípade, že článok 4 ods. 2 bráni tomu, aby si členský

22 — Bod 17.

23 — Rozsudok z 8. júna 1971, Deutsche Grammophon/Metro SB, 78/70, Zb. s. 487.

24 — Pozri poznámku pod čiarou 3.

Tento cieľ by nebolo možné dosiahnuť, ak by na základe rôznych právnych systémov členských štátov mali občania takýchto štátov možnosť rozdeliť trh a spôsobiť svojvoľnú diskrimináciu alebo skryté obmedzenia obchodu medzi členskými štátmi.

Uplatňovanie výlučného práva na šírenie chránených predmetov vyplývajúceho z právnych predpisov členského štátu výrobcom zvukových záznamov takým spôsobom, že by v uvedenom štáte bol zakázaný predaj výrobkov uvedených na trh výrobcom alebo s jeho súhlasom v inom členskom štáte len z toho dôvodu, že takéto šírenie nebolo uskutočnené na území prvého členského štátu, by teda bolo v rozpore s úpravou voľného pohybu tovaru na spoločnom trhu." [25]

39. Vo veci Dansk Supermarked [26] zopakoval Súdny dvor túto zásadu v súvislosti s autorským právom v striktnom zmysle:

„... články [28 ES a 30 ES] musia byť vykladané v tom zmysle, že súdne orgány členského štátu nesmú na základe autorského práva alebo práva k ochrannej známke zakázať predaj výrobku, na ktorý sa takéto práva vzťahujú, na území tohto štátu, pokiaľ bol takýto výrobok legálne uvedený na trh na území iného členského štátu držiteľom takéhoto práva alebo s jeho súhlasom". [27]

40. Je možné poznamenať, že v roku 1974 Súdny dvor rozvinul obdobné pravidlá o vyčerpaní práva v Spoločenstve v súvislosti s ochrannými známkami [28] a s patentmi. [29]

41. Účinkom uplatnenia pravidla o vyčerpaní práva v Spoločenstve je to, že Spoločenstvo sa považuje za jednotný trh, ktorým by v skutočnosti malo byť. Žalobkyňa a poľská vláda preto nesprávne tvrdia, že účinkom harmonizovaného uplatnenia regionálneho vyčerpania je, že vnútorný trh „bude rozdelený na samostatné územia a trhy" a že regionálne vyčerpanie spôsobuje rozdelenie trhu, pretože umožňuje nositeľom práv rozhodnúť, či uvedú výrobok na daný vnútroštátny trh alebo nie. Pravidlo o vyčerpaní v Spoločenstve naopak zaručuje, že ak je výrobok uvedený na vnútroštátny trh v jednom členskom štáte so súhlasom držiteľa práva, môže byť ďalej voľne predávaný na všetkých 25 vnútroštátnych trhoch tvoriacich jednotný trh EÚ.

25 — Body 12 a 13.

26 — Rozsudok z 22. januára 1981, Dansk Supermarked, 58/80, Zb. s. 181.

27 — Bod 12.

28 — Rozsudok z 31. októbra 1974, Centrafarm/Winthrop, 16/74, Zb. s. 1183.

29 — Rozsudok z 31. októbra 1974, Centrafarm/Sterling Drug, 15/74, Zb. s. 1147.

42. Na základe vyššie uvedených úvah budem teraz skúmať jednotlivé argumenty predložené žalobkyňou a poľskou vládou.

Smernica o nájomnom práve a výpožičnom práve

43. Žalobkyňa uvádza históriu článku 9 ods. 2 smernice o nájomnom práve a výpožičnom práve, ktorej znenie je v podstate totožné so znením článku 4 ods. 2 smernice o autorskom práve. Tvrdí, že až v roku 1994 (teda dva roky po prijatí smernice o nájomnom práve a výpožičnom práve) Komisia v odpovedi na písomnú interpeláciu poslanca Európskeho parlamentu Geoffreya Hoona uviedla, že podľa jej názoru ustanovenia týkajúce sa práv na šírenie predstavujú zákaz medzinárodného vyčerpania práva. Žalobkyňa zastáva názor, že judikatúra Súdneho dvora, ktorá má byť odrazom článku 9 ods. 2, nevylučovala v danej dobe medzinárodné vyčerpanie, a teda že zákaz medzinárodného vyčerpania nebol zavedený právnymi predpismi, ale mimo riadnych legislatívnych procesov.

44. Ako sa zdá, žalobkyňa tvrdí, že Komisia pri predložení svojho návrhu smernice o nájomnom práve a výpožičnom práve [30] nechcela, aby článok 9 ods. 2 stanovil zákaz medzinárodného vyčerpania práva.

45. Z dôvodovej správy k uvedenému návrhu [31] nie je jasné, či Komisia uvedené ustanovenie naozaj takto chápala, aj keď tvrdenie, že „vyčerpanie na základe práva Spoločenstva súvisí len so šírením v Spoločenstve", naznačuje, že to tak bolo. V každom prípade, aj keď znenie dôvodovej správy môže byť za určitých okolností užitočné, právny účinok prijatých právnych predpisov nemôže závisieť od skoršieho stanoviska Komisie týkajúceho sa pravdepodobného účinku takéhoto návrhu. Posledným rozhodcom je Súdny dvor. Pri rozhodovaní o riadnom výklade právnych predpisov venuje Súdny dvor osobitnú pozornosť cieľu, štruktúre a konečnému zneniu.

46. V prejednávanej veci žalobkyňa podľa môjho názoru tvrdí len to, že článok 9 ods. 2 smernice o nájomnom práve a výpožičnom práve bol v čase jeho prijatia nejednoznačný. Aj keď nejednoznačnosť právnych predpisov Spoločenstva môže byť nežiaduca, nie je

30 — Návrh smernice Rady o nájomnom práve a výpožičnom práve a o určitých právach súvisiacich s autorskými právami v oblasti duševného vlastníctva z 24. januára 1991 (Ú. v. ES C 53, s. 35).

31 — KOM(90) 586, konečné znenie, komentár k článku 7 ods. 2, ktorý predchádzal článku 9 ods. 2.

možné tvrdiť, že k takýmto situáciám v minulosti nedošlo; niekedy je to dokonca nevyhnutné. Za takýchto okolností má dané ustanovenie vykladať Súdny dvor.

47. Ak by mal Súdny dvor vykladať článok 9 ods. 2 smernice o nájomnom práve a výpožičnom práve, zastávam názor, že by jeho záver bol rovnaký ako vo veci Silhouette. Dané ustanovenie však nie je predmetom otázok položených Súdnemu dvoru v prejednávanej veci.

Silhouette

48. Žalobkyňa tvrdí, že Súdny dvor v rozsudku Silhouette dospel k nesprávnemu záveru, podľa ktorého by medzinárodné vyčerpanie práva mohlo predstavovať prekážku vnútornému trhu: fungovanie vnútorného trhu by naopak bolo zaručené, ak by sa zrušilo vyčerpanie práva v Spoločenstve a použilo sa medzinárodné vyčerpanie.

49. Tento názor by mohol byť správny, ak by medzinárodné vyčerpanie práva uplatňovali všetky členské štáty. To sa však nenavrhuje.[32] Ako už bolo uvedené vyššie[33], vnútroštátny súd sa pýta, či článok 4 ods. 2 smernice o autorskom práve bráni tomu, aby si členský štát ponechal medzinárodné vyčerpanie (pozri druhá otázka, preskúmaná vyššie) a ak áno, či je uvedené ustanovenie neplatné. Súdny dvor sa v rozsudku Silhouette výslovne zaoberal otázkou, či by nepovinné medzinárodné vyčerpanie práva[34] predstavovalo prekážku pre vnútorný trh. Dospel k záveru, že vylúčenie takejto možnosti je „navyše, jedinou interpretáciou, ktorá je v celom rozsahu schopná zabezpečiť dosiahnutie účelu smernice [o ochranných známkach], a najmä zabezpečiť fungovanie vnútorného trhu. Situácia, kedy by niektoré členské štáty mohli zabezpečiť medzinárodné vyčerpanie práv, zatiaľ čo iné by zabezpečili iba vyčerpanie práv na území Spoločenstva, by nevyhnutne mohla viesť k vzniku bariér vo voľnom pohybe tovarov a slobodnom poskytovaní služieb.“[35]

50. Žalobkyňa chce minimalizovať význam rozsudku Silhouette, keď tvrdí, že rozsudky Súdneho dvora týkajúce sa ustanovení iných smerníc, ako je smernica o autorskom práve, ktorej znenie je obdobné zneniu článku 4 ods. 2 neskôr menovanej smernice, sú v prejednávanej veci irelevantné.

32 — A nebolo to tak ani vo veci Silhouette: pozri bod 31 návrhov, ktoré predniesol generálny advokát Jacobs a bod 19 rozsudku.

33 — Bod 17.

34 — Teda možnosť, aby členské štáty, pokiaľ sa tak rozhodnú, zachovali okrem (povinného) vyčerpania v Spoločenstve stanoveného zákonodarcom Spoločenstva aj medzinárodné vyčerpanie.

35 — Bod 27. Pozri tiež body 41 a 42 návrhov.

51. S týmto nesúhlasím. Súdny dvor rozvinul teóriu vyčerpania práva v Spoločenstve v súvislosti s rôznymi oblasťami duševného vlastníctva na základe použitia článkov 28 ES a 30 ES.[36] Zákonodarca Spoločenstva výslovne stanovil vyčerpanie práva v Spoločenstve vo vzťahu k rôznym oblastiam duševného vlastníctva v niekoľkých harmonizačných smerniciach založených na článku 95 ES.[37] Zásada, z ktorej vychádza teória vo vzťahu ku všetkým oblastiam duševného vlastníctva vyplýva priamo z požiadavky voľného pohybu tovaru na vnútornom trhu. Podobne ako smernica o ochranných známkach aj smernica o autorskom práve je založená na článku 95 ES. Ide o harmonizačnú smernicu a z jej obsiahleho odôvodnenia vyplýva, že jej základným cieľom bolo „zabezpeč[iť], aby na vnútornom trhu nedochádzalo k deformácii konkurencie", „pomô[cť] uplatňovať štyri slobody vnútorného trhu" a „zabezpečiť „plynulé fungovanie vnútorného trhu".[38] Nevidím dôvod nepoužiť rozsudky Súdneho dvora týkajúce sa podobných ustanovení prijatých v obdobnom kontexte.

52. Samozrejme, neexistuje žiadna naliehavá podstatná požiadavka, aby územná pôsobnosť vyčerpania bola rovnaká pri všetkých právach duševného vlastníctva harmonizovaných právom Spoločenstva. Súhlasím však s Radou, že by bolo ťažké odôvodniť väčšie obmedzenie práva na šírenie, ktoré má autor literárneho alebo umeleckého diela ako to, ktoré má autor databázy. Taký audiovizuálny materiál, akým je materiál dotknutý v prejednávanom prípade, bude navyše často okrem autorského práva a s ním súvisiacich práv chránený takisto právami k ochrannej známke. Stanovenie medzinárodného vyčerpania práva autora na šírenie by teda nemalo taký účinok, aký zamýšľa žalobkyňa v prejednávanej veci, pretože držitelia takýchto práv k ochranným známkam by v každom prípade mali možnosť zabrániť súbežným dovozom nahrávok, ktoré nie sú predávané v Spoločenstve týmito držiteľmi práv alebo s ich súhlasom.

Zásada proporcionality

53. Žalobkyňa, podporovaná poľskou vládou, tvrdí, že ak má (tak ako sa domnieva) jednotné použitie medzinárodného vyčerpania rovnaký účinok na vnútorný trh ako vyčerpanie v Spoločenstve a je v iných smeroch menej obmedzujúce ako vyčerpanie v Spoločenstve, zásada proporcionality vyža-

36 — Pozri body 38 až 40 vyššie.

37 — Smernica o nájomnom práve a výpožičnom práve, už citovaná v poznámke pod čiarou 7; smernica o právnej ochrane počítačových programov, už citovaná v poznámke pod čiarou 8; smernica o databázach, už citovaná v poznámke pod čiarou 9; smernica o ochranných známkach, už citovaná v poznámke pod čiarou 10; smernica 98/71 o právnej ochrane dizajnov, už citovaná v poznámke pod čiarou 11, a smernica 87/54 o právnej ochrane topografií polovodičových výrobkov, už citovaná v poznámke pod čiarou 12.

38 — Odôvodnenia č. 1, 3 a 7, všetky uvedené v bode 7 vyššie.

duje, aby bolo uložené medzinárodné vyčerpanie namiesto vyčerpania v Spoločenstve.

54. Zásada proporcionality je často relevantná pre posúdenie konkrétnych opatrení a možností urobených v rámci všeobecnej politiky prijatej zákonodarcom Spoločenstva. Nemožno ju však použiť ako prostriedok pre určenie legality zásadnej politickej voľby zákonodarcu Spoločenstva medzi povinným medzinárodným vyčerpaním a povinným regionálnym vyčerpaním. Súdny dvor nie je príslušný posudzovať takéto politické úvahy. [39]

55. V súvislosti so zásadou proporcionality žalobkyňa takisto argumentuje tým, že zásada regionálneho vyčerpania nesúvisí s bojom proti porušovaniu autorského práva, čo je legitímnym cieľom článku 4 ods. 2 smernice o autorskom práve. Komisia preto zneužila svoje právomoci.

56. Rada a Komisia však správne tvrdia, že boj proti pirátstvu nebol hlavným cieľom sledovaným zákonodarcom pri prijímaní uvedeného ustanovenia. V každom prípade zastávam názor, že skutočnosť, že výlučné právo na šírenie nie je vyčerpané v prípade nelegálne získaných pirátskych rozmnožením (pretože takéto rozmnoženiny nie sú uvedené na trh so súhlasom autora) dokazuje, že článok 4 je naozaj primeraným ustanovením pre boj proti protiprávnemu šíreniu.

57. V podstate sa mi zdá, že jadrom celej žaloby je v skutočnosti žalobkyňou dôrazne zastávaný názor, že zákonodarca Spoločenstva tým, že stanovil regionálne vyčerpanie namiesto medzinárodného vyčerpania, urobil nesprávnu politickú voľbu. Aj keď je bezpochyby legitímne, aby žalobkyňa zastávala tento názor a usilovala sa o to, aby bol potvrdený, Súdny dvor nie je príslušný sa týmto zaoberať.

Hospodárska súťaž

58. Žalobkyňa a poľská vláda tvrdia, že pravidlo o vyčerpaní práva v Spoločenstve porušuje základný cieľ Spoločenstva, ktorým je podporovať rozvoj hospodárskej súťaže v Európskej únii. Vyčerpaním práva v Spoločenstve je rovnováha záujmov príliš narušená v prospech držiteľa práv a je ním obmedzená voľba spotrebiteľa.

39 — Bod 51 návrhov vo veci Silhouette. Treba tiež poznamenať, že otázka vnútroštátneho súdu sa netýka uloženia povinného medzinárodného vyčerpania.

59. Toto tvrdenie je opäť založené na otázke, či by povinné medzinárodné vyčerpanie bolo lepšou politickou voľbou ako zákaz medzinárodného vyčerpania práva. Ako také ho nie je možné preskúmať.[40] V obmedzenejšom rozsahu, v akom smeruje k spochybneniu zásady vyčerpania práva v Spoločenstve ako takej, nemôže podľa môjho názoru byť potvrdené. Pre hospodársku súťaž na jednotnom trhu by totiž bolo prínosné odstránenie nezrovnalostí na trhu spôsobených tým, že niektoré členské štáty uplatňujú medzinárodné vyčerpanie práva a iné nie. Vyčerpanie v Spoločenstve teda podporuje hospodársku súťaž na jednotnom trhu: to je v skutočnosti jeho cieľom. V rozsahu, v akom sa žalobkyňa snaží o zlepšenie hospodárskej súťaže na medzinárodnej úrovni, môžem len súhlasiť s Parlamentom, že toto nepatrí medzi ciele Spoločenstva.

Sloboda prejavu

60. Žalobkyňa uvádza, že zásada vyčerpania práva v Spoločenstve je v rozpore so slobodou prejavu zakotvenou v článku 10 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, keďže jej cieľom je zakázať dovozy z tretích krajín a zabrániť tak občanom v získavaní informácií.

61. Uvedený článok stanovuje, že každý má právo na slobodu prejavu, ktoré zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Je nesporné, že článok 10 zahrňuje vyjadrovanie myšlienok prostredníctvom filmu.[41]

62. Európska únie je povinná rešpektovať práva zaručené Dohovorom.[42]

63. Zákaz medzinárodného vyčerpania nie je samozrejme možné prirovnať k zákazu dovozov z tretích krajín. Znamená to však, že niektoré predmety chránené autorským právom a s ním súvisiacimi právami, ktoré nie sú šírené v Spoločenstve, nemusia byť v Spoločenstve sprístupňované alebo môžu byť sprístupňované len za cenu vyššiu, ako je

40 — Je možné poznamenať, že rovnaký argument bol neúspešne uplatnený vo veci Silhouette: pozri body 48 až 53 návrhov.

41 — Prijaté Európskym súdom pre ľudské práva vo veci Otto-Preminger-Institut/Rakúsko, A 295-A (1994).

42 — Článok 6 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii, v ktorom sú zopakované zásady rozvinuté judikatúrou (pozri napríklad rozsudok z 12. júna 2003, Schmidberger, C-112/00, Zb. s. I-5659, body 71 až 73, a v ňom citovaná judikatúra).

najnižšia cena dosiahnuteľná mimo Spoločenstva.

64. Vzhľadom na to, že autor takéhoto predmetu môže jeho uvedením na trh v ktoromkoľvek členskom štáte zabezpečiť jeho sprístupnenie na celom území Spoločenstva, je zjavné, že zásada vyčerpania práva v Spoločenstve neporušuje slobodu autora vyjadriť myšlienky.

65. Na druhej strane by sa zákaz medzinárodného vyčerpania mohol v zásade dotknúť práva prijímať myšlienky, pretože jednotlivec na území Spoločenstva, ktorý má v úmysle takýto predmet získať, môže zistiť, že to nemôže urobiť, alebo že to môže urobiť len za cenu vyššiu, ako je cena účtovaná mimo Spoločenstva. Súd pre ľudské práva však uviedol, že „právo na slobodu prijímať informácie v zásade zakazuje vláde obmedzovať jednotlivca v prijímaní informácií, ktoré ostatní *chcú alebo môžu byť ochotní mu oznámiť*“.[43] Zákaz medzinárodného vyčerpania neobsahuje žiadne obmedzenie takto vyjadreného práva.

66. Aj keby Súdny dvor dospel v prejednávanej veci k záveru, že existuje obmedzenie slobody prejavu, zastávam názor, že takéto obmedzenie by bolo odôvodnené. Článok 10 ods. 2 Dohovoru stanovuje, že výkon slobody prejavu, „pretože zahŕňa aj povinnosti aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam, obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme... ochrany... práv iných“.

67. Súdny dvor rozhodol, že výkon práva na slobodu prejavu môže byť obmedzený za predpokladu, že obmedzenia skutočne zodpovedajú cieľom všeobecného záujmu a vzhľadom na ich cieľ nepredstavujú neprimeraný a neúnosný zásah, ktorým by bola ohrozená samotná podstata zaručených práv. Dotknuté záujmy musia byť posudzované so zreteľom na všetky okolnosti veci s cieľom určiť, či sa dosiahla spravodlivá rovnováha.[44]

68. Zdá sa byť jasné, že voľba povinného vyčerpania práva v Spoločenstve namiesto nepovinného medzinárodného vyčerpania odráža uspokojivú rovnováhu medzi dotknutými záujmami. Úprava práv duševného vlastníctva v Spoločenstve nevyhnutne odráža úsilie dosiahnuť rovnováhu medzi konkurujúcimi záujmami držiteľa práva a voľným pohybom tovaru. Smernica o autorskom práve výslovne usiluje

43 — Rozsudok Leander/Švédsko, A 116 (1987), bod 74, kurzívou zvýraznila generálna advokátka.

44 — Rozsudok Schmidberger, už citovaný v poznámke pod čiarou 42, body 80 a 81.

o dosiahnutie takejto rovnováhy: odôvodnenie zdôrazňuje význam vnútorného trhu [45] a potrebu vysokej ochrany duševného vlastníctva. [46] Odôvodnenie č. 3 navyše zdôrazňuje, že zákonodarca si bol vedomý rozdielnych záujmov, keď stanovil, že navrhovaná harmonizácia „sa zhoduje so základnými princípmi zákonnosti, a najmä s vlastníctvom, vrátane duševného vlastníctva a so slobodou vyjadrovania a s verejným záujmom".

69. Súdny dvor uviedol, že so zreteľom na článok 10 ods. 2 Dohovoru, „konkrétne obmedzenie výkonu slobody prejavu môže byť v podstate odôvodnené legitímnymi cieľmi ochrany práv tretích osôb". [47]

70. Takisto uviedol, že diskrečná právomoc, ktorú majú vnútroštátne orgány pri určení rovnováhy medzi slobodou prejavu a cieľmi uvedenými v článku 10 ods. 2 je rozdielna pre každý z cieľov, ktoré odôvodňujú obmedzenie tejto slobody a závisí od povahy dotknutých činností. Pokiaľ výkon tejto slobody neprispieva k diskusii o verejnom záujme [48] a ak navyše vzniká v kontexte, kedy členské štáty majú určitú diskrečnú právomoc, je preskúmanie obmedzené na kontrolu vhodnosti a primeranosti zásahu. To platí aj pre uplatnenie slobody prejavu na obchodné účely. [49]

71. Zdá sa mi, že v prejednávanej veci nič nenaznačuje, že by voľba povinného vyčerpania v Spoločenstve prijatá zákonodarcom Spoločenstva namiesto nepovinného medzinárodného vyčerpania bola nevhodná alebo neprimeraná.

Rovnosť zaobchádzania

72. Žalobkyňa tvrdí, že zásada vyčerpania práva v Spoločenstve je v rozpore so zásadou rovnosti. Ako príklad žalobkyňa uvádza, že

45 — Pozri osobitne odôvodnenia č. 1, 3 a 7, uvedené v bode 7 vyššie.

46 — Pozri osobitne odôvodnenia č. 4, 9 a 10, uvedené v bode 7 vyššie.

47 — Rozsudok zo 6. marca 2001, Connolly/Komisia, C-274/99 P, Zb. s. I-1611, bod 46. V tejto súvislosti je možné poznamenať, že článok 1 prvého protokolu k Dohovoru chráni právo na vlastníctvo, ktoré zahrňuje duševné vlastníctvo: Smith Kline a French Laboratories/Holandsko, 66 DR 70, s. 79 (1990).

48 — V zmysle účasti na diskusii dotýkajúcej sa verejného záujmu: pozri rozsudok VGT Verein gegen Tierfabriken/Švajčiarsko, *Zbierka rozsudkov a rozhodnutí*, 2001-VI, body 69 až 70, citujúce rozsudok Hertel/Švajčiarsko, Zbierka 1998-VI, s. 2325 a 2326, v ktorom Súd pre ľudské práva uviedol: „Je však nevyhnutné obmedziť rozsah diskrečnej právomoci, pokiaľ nie je dotknutý čisto „komerčný" prejav daného jednotlivca, ale jeho účasť na diskusii dotýkajúcej sa všeobecného záujmu, napríklad verejného zdravia" (bod 47).

49 — Rozsudok z 25. marca 2004, Karner, C-71/02, Zb. s. I-3025, bod 51, ktorý cituje judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (vrátane rozsudku VGT Verein gegen Tierfabriken, už citovaného v poznámke pod čiarou 48).

turecký výrobca môže kontrolovať turecké vydania v EÚ, zatiaľ čo grécky výrobca túto možnosť nemá. Naopak grécky držiteľ licencie, napríklad k určitej knihe, má prístup do celej EÚ, zatiaľ čo turecký držiteľ licencie ho nemá.

73. Tieto príklady sa však týkajú držiteľa práva alebo držiteľa licencie, ktorý je usadený v treťom štáte a takisto držiteľa práva alebo držiteľa licencie usadeného v Spoločenstve. Uvedené situácie sú teda zjavne odlišné. Zásada rovnosti vyžaduje, aby sa porovnateľné prípady neposudzovali odlišne a odlišné prípady sa neposudzovali rovnako, ak takéto posúdenie nie je objektívne zdôvodnené. Ako tvrdí Rada, Parlament a Komisia, zásada rovnosti teda v žiadnom prípade nevyžaduje, aby sa uvedené situácie posudzovali podobne.

Právny základ a dohody s tretími štátmi

74. Žalobkyňa tvrdí, že smernica o autorskom práve bola prijatá na nesprávnom právnom základe a že článok 4 ods. 2 vyvoláva možný rozpor s dohodami s tretími štátmi. Žalobkyňa žiaľ nepredkladá žiadny ďalší argument na podporu týchto tvrdení. [50]

75. Pokiaľ ide o právny základ, súhlasím s Radou a Komisiou, že článok 47 ods. 2 ES a články 55 ES a 95 ES [51] pripúšťajú, aby zákonodarca prijal opatrenia nevyhnutné pre fungovanie vnútorného trhu prostredníctvom harmonizácie vnútroštátnej právnej úpravy autorského práva. Cieľom smernice, osobitne článku 4, je vytvorenie vnútorného trhu (pozri osobitne odôvodnenie č. 3 [52]). Stanovením harmonizovaného kritéria na úrovni Spoločenstva pre vyčerpanie práv na šírenie nesporne umožňuje dosiahnutie tohto cieľa, keďže inak by na vnútornom trhu existovali súčasne dva rôzne režimy — čo práve predstavuje situáciu, ktorá Súdny dvor vo veci Silhouette [53] viedla k potvrdeniu, že obdobná harmonizácia v súvislosti s ochrannými známkami môže byť založená na článku 95 ES. Žiadne ustanovenie smernice nenaznačuje, že by mala nejaký iný cieľ. Skutočnosť, že na podniky v tretích štátoch a na podniky

50 — Hoci na pojednávaní uviedla, že neexistencia právneho základu vychádza zo skutočnosti, že uloženie vyčerpania v Spoločenstve obmedzuje hospodársku súťaž. Tento argument bol preskúmaný v bodoch 57 až 58 vyššie.

51 — Uvedený v bode 6 vyššie.

52 — Uvedené v bode 7 vyššie.

53 — Už citovaný v poznámke pod čiarou 17.

v Spoločenstve pôsobí rozdielnym spôsobom, nemá vplyv na jej právny základ.

76. Pokiaľ ide o dohody s tretími štátmi, žalobkyňa netvrdila, že by nejaká medzinárodná zmluva alebo dvojstranná dohoda uzavretá Spoločenstvom vyžadovala, aby Spoločenstvo prijalo medzinárodné vyčerpanie práva. Netvrdila ani to, že by Rada bola pri prijímaní smernice povinná brať do úvahy postavenie držiteľov práv k duševnému vlastníctvu v tretích štátoch. Akákoľvek diskriminácia takýchto držiteľov práv preto nemôže spôsobiť neplatnosť tohto opatrenia. Opatrenia na vnútornom trhu sa vo svojej podstate môžu dotýkať dovozov z tretích štátov. Môžu však byť založené na článku 95 ES. [54]

Vzdelávanie a kultúrne dedičstvo

77. Žalobkyňa nakoniec tvrdí, že zásada vyčerpania práva v Spoločenstve porušuje právo na vzdelávanie (článok 153 ods. 1 ES [55]) a dánske a európske kultúrne dedičstvo (článok 151 ES [56]).

78. Zdá sa, že žalobkyňa tvrdí, že dochádza k porušeniu práva na vzdelávanie a rozkvetu dánskej a európskej kultúry, lebo obchodníci v členských štátoch nemusia mať možnosť dovážať predmety z tretích štátov, osobitne z USA. Pokiaľ ide o článok 153 ods. 1 ES, Rada, Parlament a Komisia v podstate tvrdia, že cieľom smernice je takisto vzdelávanie (pozri odôvodnenie č. 14), ktorý je realizovaný prostredníctvom povolenej výnimky z autorského práva stanovenej článkom 5 ods. 3 písm. a), vzťahujúcej sa na „použitie na výhradný účel ilustrácie pri vyučovaní alebo vedeckom výskume". Rada zobrala do úvahy aj kultúrne aspekty, tak ako to vyplýva z odôvodnení č. 9, 11 a 12. Komisia dodáva, že jej nie je jasné, ako by mohol článok 4 poškodzovať dovolávané práva. Nie je to jasné ani mne.

54 — Pozri tiež bod 46 návrhov vo veci Silhouette, kde je vysvetlené, prečo článok 7 ods. 1 smernice o ochranných známkach, pokiaľ bude vykladaný v tom zmysle, že bráni medzinárodnému vyčerpaniu, „nemôže regulovať vzťahy medzi členskými štátmi a nečlenskými krajinami", a body 28 a 29 rozsudku v uvedenej veci.

55 — „V Spoločenstve v snahe podporiť záujmy spotrebiteľov a zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov prispieva k ochrane ich zdravia, bezpečnosti a hospodárskych záujmov spotrebiteľov, ako aj k podpore ich práva na informácie, osvetu..."

56 — „Spoločenstvo prispieva k rozkvetu kultúr členských štátov..."

Návrh

79. Navrhujem preto, aby Súdny dvor na otázky položené Østre Landsret odpovedal takto:

1. Preskúmanie článku 4 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti neodhalilo žiadnu skutočnosť, ktorá by mohla mať vplyv na jeho platnosť.

2. Článok 4 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES bráni tomu, aby si niektorý členský štát ponechal vo svojej legislatíve medzinárodné vyčerpanie práva.